

Handläggare
Linda Lantz
Telefon: 08-5080261501500

Till
Rinkeby-Kista Stadsdelsnämnd
2023-06-15

En registerlag för Myndigheten för vård- och omsorgsanalys

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat lagförslaget *En registerlag för Myndigheten för vård- och omsorgsanalys*.

Förvaltningen är positiv till förslaget om en ny registerlag för Myndigheten för vård- och omsorgsanalys. Lagförslaget är väl underbyggt och ger svar på de frågor förvaltningen har gällande bland annat avlidna, känsliga personuppgifter, fastställande av ramar för projekt samt ekonomiska konsekvenser. Förvaltningen ser att föreslagen lagstiftning skulle kunna underlätta för myndigheten att få tillgång till adekvata uppgifter utifrån respektive projekt vilket i sin tur kan påskynda genomförandet av arbetet. Underlag för regering och myndigheter får därmed en hög aktualitetsgrad då de baseras på nya och kompletta fakta. Detta bör i sin tur bidra till väl underbygga regeringsuppdrag och budget för kommun, region och myndigheter. Att inhämtandet av uppgifter och den tid dessa finns tillgängliga hos myndigheten kopplas till ett specifikt projekt, ser förvaltningen som positivt för att säkra sekretess om enskildas personliga förhållanden.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat lagförslaget *En registerlag för Myndigheten för vård- och omsorgsanalys*.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Ärendet

En ny lag gällande behandling av personuppgifter vid Myndigheten för vård- och omsorgsanalys föreslås i syfte att ge myndigheten möjlighet att behandla de personuppgifter som är nödvändiga för att

den ska kunna utföra sitt uppdrag på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt samtidigt som enskildas personliga integritet värnas. Lagen ska komplettera Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), ofta som benämnd EU:s dataskyddsförordning.

Lagen avser att gälla vid behandling av personuppgifter i verksamhet vid Myndigheten för vård- och omsorgsanalys som avser uppföljning och analys av verksamheter och förhållanden inom hälso- och sjukvård, tandvård och omsorg ur ett patient-, brukar- och medborgarperspektiv. Lagen gäller endast om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller kommer att ingå i ett register.

Den föreslagna lagen innehåller olika begränsningar och skyddsåtgärder som syftar till att värna enskildas personliga integritet. Myndigheten för vård- och omsorgsanalys föreslås som huvudregel endast få behandla personuppgifter i det projekt som uppgifterna har samlats in för. Personuppgifter som direkt kan hänföras till den registrerade ska som huvudregelförvaras separat från övriga personuppgifter. Dessutom lämnas förslag till bestämmelser om bl.a. personuppgiftsansvar, sökbegränsningar, den enskildes medgivande till viss behandling och tillgången till personuppgifter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen äldre, funktionsnedsättning och socialpsykiatri i samråd med förvaltningens dataskyddsombud.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till förslaget om en ny registerlag för Myndigheten för vård- och omsorgsanalys. Lagförslaget är väl underbyggt och ger svar på de frågor förvaltningen har gällande bland annat avlidna, känsliga personuppgifter, fastställande av ramar för projekt samt ekonomiska konsekvenser.

Förvaltningen ser att föreslagen lagstiftning skulle kunna underlätta för myndigheten att få tillgång till adekvata uppgifter utifrån respektive projekt vilket i sin tur kan påskynda genomförandet av arbetet. Underlag för regering och myndigheter får därmed en hög aktualitetsgrad då de baseras på nya och kompletta fakta. Detta bör i sin tur bidra till väl underbygga regeringsuppdrag och budget för kommun, region och myndigheter.

En farhåga kan vara den enskildes förmåga till samtycke vid inhämtning av personuppgifter. Inom socialtjänsten har många klienter begränsningar att sätta sig in i den typen av dokument utifrån exempelvis nedsatt kognitiv förmåga, bristande läsförmåga eller liknande och samtycke kan därmed ges eller nekas av den enskilde på felaktig grund. Skrivningarna i avsnitt 6.4 klargör tydligt begränsningar i rätten att göra invändningar på ett tydligt sätt vilket förvaltningen ser som positivt.

Att inhämtandet av uppgifter och den tid dessa finns tillgängliga hos myndigheten kopplas till ett specifikt projekt, ser förvaltningen som positivt för att säkra sekretess om enskildas personliga förhållanden. Vidare ser förvaltningen att lagförslaget innebär en minskad administration hos de myndigheter som lämnar ut uppgifter till myndigheten. Detta utifrån tydliga skrivningar gällande regelverket för utlämnande av uppgifter.

Synpunkter utifrån dataskyddsombudets roll

Dataskyddsombudets arbetsuppgift är att följa upp och kontrollera att personuppgiftsansvarig omhändertar den registrerades intressen. Detta sker bland annat genom kontroll av personuppgiftsbiträden, granskande av säkerhet och stötta vid införande av nya it-plattformar. Inte sällan uppstår frågor vid begäran av omfattande mängder av information för forskning.

I avsnitt 3.1 vilket innehåller skrivning om myndighetens uppdrag, nämns att det finns en styrelse och patient- brukarråd. Av texten framgår inte att dataskyddsombud eller motsvarande profession tillfrågas eller är aktiv i arbetet. Nämnden önskar en tydligare skrivning gällande säkerställande av att den registrerades intressen omhändertas. Vikten av integritet och anonymitet för personer i beroendeställning måste tas i beaktande och informationskravet i dataskyddsförordningen måste behandlas med respekt för individen. Detta för att det primära arbetet inom socialtjänsten med att hjälpa och stötta de med störst skyddsbehov, ska kunna genomföras. Risken som dataskyddsombudet ser, är att det är lätt att glömma individen till förmån för forskning.

I lagförslaget framkommer vikten av etikprovning vid forskningsprojekt. Dataskyddsombud är idag sällan delaktiga i denna process. De tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärderna upplevs idag ofta som undermåligt beskrivna. Nämnden önskar en tydligare skrivning i lagförslaget att konsekvensbedömning ska genomföras, finnas dokumenterat och utgöra en del av etikprovningens nämndens beslutsunderlag för forskningsprojekt.

Vidare synpunkter utifrån praktisk hantering i kommuner

Utifrån vad som framkommer i avsnitt sju, *Samlad integritets- och proportionalitetsanalys* ser nämnden ett behov av tydliggöranden för den praktiska handläggningen utifrån lagförslaget. Detta gäller hur myndigheten tillgodoser informationsskyldigheten. För att öka transparensen och förtydliga informationskravet, är det önskvärt att det i publicerad information framkommer en motivering, det vill säga en tröskelanalys, varför myndigheten inte väljer att göra en konsekvensbedömning alternativt en transparens i de fall en fullständig konsekvensbedömning genomförts.

Frågan om hur överföring av information ska ske på ett säkert sätt behöver hanteras. Det saknas i lagförslaget skrivningar om mängden material eller antalet individer som kan omfattas av insamling utifrån ett projekt. Hur information ska hanteras och överföras samt på vilket sätt och under vilka förutsättningar uppgifter ska kunna begäras ut, kommer att bli viktigt att reglera. Kommuner, regioner, privata aktörer och myndigheter använder idag olika IT-system vilket innebär att befintligt statistikunderlag kan komma att se olika ut. Regelverk för likvärdighet i detta saknas och detta ger olika förutsättningar att inkomma med begärda underlag.

Den stora kartläggningen gällande hantering av vård på äldreboenden under pandemin mötte omfattande kritik. Insamlingen av material innebar svårigheter och en omfattande arbetsinsats för de som lokalt skulle sammanställa den stora mängden begärd information. Problemen var i detta fall relaterade till mängden information, de system som användes, syfte och vinning av den stora mängd material som inhämtades. Ytterligare kritik framkom när det resultat som sedan redovisades inte alls stod i proportion till arbetsinsatsen som sammanställningen inneburit för landets vårdgivare inom äldreomsorg.

Victoria Callenmark
tf. stadsdelsdirektör
Rinkeby-Kista
stadsdelsförvaltning

Ingrid Brännström
avdelningschef
Rinkeby-Kista
stadsdelsförvaltning

Bilaga

En registerlag för Myndigheten för vård- och omsorgsanalys

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Victoria Callenmark, tf. stadsdelsdirektör	2023-05-29
Ingrid Brännström, avdelningschef	2023-05-29